

Total No. of Printed Pages—4

2 SEM FYUGP GECPhi 2

2026

(May/June)

PHILOSOPHY

(Generic Elective Course)

Paper : GECPhi-2

(Introduction to Logic)

Full Marks : 60 (80 for 2023 Batch)

Time : 2½ hours (3 hours for 2023 Batch)

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions.*

1. শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা : 1×6=6

Choose the correct answer :

(a) তৰ্কবিজ্ঞান প্ৰত্যক্ষ/পৰোক্ষ জ্ঞানৰ লগত জড়িত।
Logic is concerned with direct/indirect
knowledge.

(b) সকলো শব্দ পদ হয়/নহয়।
All words are term/not terms.

(c) এটা বচনত দুটা/তিনিটা অংশ থাকে।
There are two/three parts in a proposition.

(d) নিগমন/আগমন অনুমানত আধাৰ বচনবোৰ অভিজ্ঞতাৰ
পৰা সংগ্ৰহ কৰা হয়।
In deduction/induction premises are
collected from experience.

(2)

(e) ব্যাখ্যামূলক/বর্ণনামূলক প্রকল্প আটাইতকৈ সৰল প্রকল্প।
Explanatory/Descriptive hypothesis is the simplest hypothesis.

(f) মৌলিক সত্য ফলন চাৰি/পাঁচ প্রকাৰ।
There are four/five basic truth functions.

2. চমু টোকা লিখা (যি কোনো তিনিটা) : $4 \times 3 = 12$
Write short notes on (any three) :

(a) তৰ্কবিজ্ঞানৰ উপযোগিতা
Utility of logic

(b) সাদৃশ্যানুমান
Analogy

(c) সমবৰ্তন
Conversion

(d) ন্যায়ৰ গঠন
Structure of syllogism

(e) পৰিৱৰ্ত্ত
Variable

3. তৰ্কবিজ্ঞান কাক বোলে? তৰ্কবিজ্ঞানৰ প্ৰকৃতি সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা। $2 + 10 = 12$

What is logic? Discuss the nature of logic.

অথবা/Or

আধুনিক তৰ্কবিজ্ঞানীসকলৰ মতে বচনৰ প্ৰধান ভাগসমূহ উপযুক্ত উদাহৰণসহ ব্যাখ্যা কৰা। 12

Explain with suitable example the main kinds of propositions in the scheme of modern logicians.

(3)

4. অনুমান কাক বোলে? আগমন অনুমানৰ ভাগসমূহ কি কি? অপ্রকৃত আগমনৰ ভাগকেইটা চমুকৈ আলোচনা কৰা। $2 + 2 + 6 = 10$
What is inference? What are the kinds of inductive inference? Briefly discuss the kinds of induction improperly so called.

অথবা/Or

ন্যায় কাক বোলে? ন্যায়ৰ নিয়মসমূহ কি কি? যি কোনো তিনিটা ন্যায়ৰ নিয়ম উদাহৰণসহ ব্যাখ্যা কৰা। $2 + 2 + 6 = 10$
What is syllogism? What are the rules of syllogism? Explain any three rules of syllogism with example.

5. আগমনৰ বস্তুগত ভিত্তি কাক বোলে? আগমনৰ বস্তুগত ভিত্তিৰ ভাগসমূহ আলোচনা কৰা। $2 + 8 = 10$
What is material ground of induction? Discuss different kinds of material ground of induction.

অথবা/Or

প্ৰকল্প কাক বোলে? বৈধ প্ৰকল্পৰ চৰ্তসমূহ আলোচনা কৰা। $2 + 8 = 10$
What is hypothesis? Discuss the conditions of valid hypothesis.

6. প্ৰতীকাত্মক তৰ্কবিজ্ঞান কাক বোলে? প্ৰতীকাত্মক তৰ্কবিজ্ঞানৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ আলোচনা কৰা। $2 + 8 = 10$
What is symbolic logic? Discuss the characteristics of symbolic logic.

(4)

অথবা/Or

সত্য ফলন বুলিলে কি বুজা? সত্য তালিকাৰ সৈতে মৌলিক
সত্য ফলনসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

2+8=10

What do you mean by truth function? Explain
the basic truth functions with their truth tables.

(2023 বৰ্ষৰ শিক্ষাৰ্থীৰ বাবে 20 মূল্যাকৰ অতিৰিক্ত প্ৰশ্ন)

(Additional 20 marks for 2023 Batch)

তলৰ যি কোনো দুটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া :

10×2=20

Answer any two of the following questions :

7. “পদৰ বাচ্যার্থ আৰু লক্ষণার্থৰ সম্বন্ধ বিপৰীতমুখী।” এই
উক্তিটো উদাহৰণসহ ব্যাখ্যা কৰা।

10

“The relation between denotation and
connotation of a term is of inverse variation.”
Explain the statement with examples.

8. বচন কাক বোলে? বচনৰ পৰম্পৰাগত বিভাজন ব্যাখ্যা কৰা।

2+8=10

What is proposition? Explain the traditional
classification of proposition.

9. প্ৰতিবৰ্তন কাক বোলে? উদাহৰণসহ প্ৰতিবৰ্তনৰ নিয়মসমূহ
ব্যাখ্যা কৰা।

2+8=10

What is obversion? Explain the rules of
obversion with examples.

★ ★ ★